

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 185 (XXIX) — Nr. 381

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Luni, 22 mai 2017

SUMAR

<u>Nr.</u>		<u>Pagina</u>
LEGI ȘI DECRETE		
106.	— Lege privind unele măsuri pentru îmbunătățirea exercitării pe teritoriul României a drepturilor conferite în contextul liberei circulații a lucrătorilor în cadrul Uniunii Europene	2–4
484.	— Decret pentru promulgarea Legii privind unele măsuri pentru îmbunătățirea exercitării pe teritoriul României a drepturilor conferite în contextul liberei circulații a lucrătorilor în cadrul Uniunii Europene	5
★		
491.	— Decret privind conferirea Ordinului <i>Meritul Cultural</i>	5
495.	— Decret privind eliberarea din funcție a unui procuror	6
ACTE ALE SENATULUI		
59.	— Hotărâre referitoare la Comunicarea Comisiei către Consiliu în conformitate cu articolul 395 din Directiva 2006/112/CE a Consiliului — COM (2017) 24 final	6
HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI		
348.	— Hotărâre privind aprobarea alocării unei sume din bugetul asigurărilor pentru șomaj pe anul 2017 pentru plata venitului lunar de completare de care beneficiază persoanele disponibilizate de la Societatea Complexul Energetic Oltenia — S.A.	7
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE		
474.	— Ordin al directorului general al Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară privind aprobarea începerii lucrărilor de înregistrare sistematică a imobilelor în unitatea administrativ-teritorială Hurezani, județul Gorj	7
ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE		
Decizia nr. 6 din 20 martie 2017 (Completul competent să judece recursul în interesul legii)		8–14
ACTE ALE CURȚII EUROPENE A DREPTURILOR OMULUI		
Hotărârea din 6 octombrie 2016 în Cauza Bartok și alții împotriva României		15–16

LEGI ȘI DECRETE**PARLAMENTUL ROMÂNIEI****CAMERA DEPUTAȚILOR****SENATUL****LEGE****privind unele măsuri pentru îmbunătățirea exercitării pe teritoriul României a drepturilor conferite în contextul liberei circulații a lucrătorilor în cadrul Uniunii Europene**

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Art. 1. — (1) Prezenta lege facilitează aplicarea și asigurarea respectării, în mod uniform, pe teritoriul României, a drepturilor conferite prin art. 45 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene și prin art. 1—10 din Regulamentul (UE) nr. 492/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 aprilie 2011 privind libera circulație a lucrătorilor în cadrul Uniunii Europene, denumit în continuare *Regulamentul UE nr. 492/2011*.

(2) Prezenta lege se aplică cetățenilor statelor membre ale Uniunii Europene, altele decât România, care își exercită drepturile prevăzute la alin. (1) pe teritoriul României, în scop de muncă, precum și membrilor de familie ai acestora, denumiți în continuare *lucrători din Uniunea Europeană și membrii familiilor lor*.

(3) În sensul alin. (2), termenul *lucrător* din Uniunea Europeană are semnificația conferită prin art. 45 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene și prin Regulamentul (UE) nr. 492/2011.

(4) În sensul prezentei legi, membrii de familie prevăzuți la alin. (2) sunt definiți în conformitate cu prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 102/2005 privind libera circulație pe teritoriul României a cetățenilor statelor membre ale Uniunii Europene, Spațiului Economic European și a cetățenilor Confederației Elvețiene, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

(5) Dispozițiile prezentei legi se aplică și cetățenilor statelor membre ale Spațiului Economic European și ai Confederației Elvețiene, respectiv membrilor de familie ai acestora.

Art. 2. — (1) Prezenta lege se aplică următoarelor domenii referitoare la libera circulație a lucrătorilor în cadrul Uniunii Europene, prevăzute la art. 1—10 din Regulamentul (UE) nr. 492/2011, respectiv:

- a) accesul la locuri de muncă;
- b) condițiile de muncă și de încadrare în muncă, în special în ceea ce privește remunerarea, concedierea, securitatea și sănătatea în muncă și, în cazul în care lucrătorii din Uniunea Europeană rămân fără un loc de muncă, reintegrarea profesională și reangajarea;
- c) accesul la avantajele sociale și fiscale;
- d) asocierea la organizații sindicale și dreptul de a fi ales ca reprezentant al salariaților;
- e) accesul la formare profesională;
- f) accesul la locuințe;
- g) accesul la educație, la cursurile de ucenicie și de formare profesională pentru copiii lucrătorilor din Uniunea Europeană;
- h) asistență acordată de agențiile județene pentru ocuparea forței de muncă, respectiv a municipiului București.

(2) Domeniul de aplicare a prezentei legi este același cu cel al Regulamentului (UE) nr. 492/2011.

(3) Instituțiile enumerate în anexa nr. 1 asigură pe teritoriul României promovarea și susținerea egalității de tratament pentru lucrătorii din Uniunea Europeană și membrii familiilor lor, în domeniile prevăzute la alin. (1), în limita competențelor specifice prevăzute de lege.

Art. 3. — (1) În exercitarea drepturilor prevăzute la art. 1 alin. (1), lucrătorii din Uniunea Europeană și membrii familiilor lor beneficiază de protecție împotriva oricăror forme de discriminare pe criteriu de cetățenie sau naționalitate, potrivit prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată.

(2) Lucrătorii din Uniunea Europeană și membrii familiilor lor pot întreprinde demersuri în cadrul procedurilor administrative jurisdicționale sau judiciare, în cazul în care consideră că le-au fost încălcate drepturile prevăzute la art. 1 alin. (1), respectiv dacă apreciază că au suferit sau suferă de pe urma unor restricții și obstacole nejustificate în calea exercitării acestor drepturi ori dacă se consideră nedreptățiți prin neaplicarea principiului nediscriminării în baza criteriului de cetățenie sau naționalitate, chiar și după încetarea împrejurărilor în care s-au produs restricția și obstacolul ori discriminarea, potrivit prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 137/2000, republicată.

(3) În sensul alin. (2), lucrătorii din Uniunea Europeană și membrii familiilor lor pot introduce contestații, acțiuni sau pot depune plângeri, după caz, potrivit legislației naționale în vigoare, în situația în care consideră că pe teritoriul României le-au fost încălcate drepturile de care beneficiază potrivit art. 1 alin. (1).

(4) Asociațiile, organizațiile profesionale, organismele neguvernamentale, inclusiv organizațiile patronale și sindicale sau alte entități juridice care, în temeiul legislației naționale, al statutelor și al contractului colectiv de muncă aplicabil, au un interes legitim în asigurarea respectării drepturilor lucrătorilor din Uniunea Europeană și ale membrilor familiilor lor, în baza dispozițiilor prezentei legi, pot furniza informații și asistență juridică și pot exercita, în numele lucrătorilor din Uniunea Europeană și al membrilor familiilor lor, cu consimțământul scris al acestora, demersurile judiciare ori administrative necesare pentru respectarea drepturilor prevăzute la art. 1 alin. (1).

(5) În exercitarea demersurilor prevăzute de alin. (4), asociațiile, organizațiile profesionale, organismele neguvernamentale, organizațiile patronale și sindicale au calitate procesuală activă.

(6) Prevederile alin. (4) se aplică fără a aduce atingere drepturilor organizațiilor sindicale și patronale, ale salariaților și ale reprezentanților salariaților, după caz, inclusiv dreptul de acțiune în numele unui interes colectiv, în conformitate cu legislația națională și statutele proprii.

(7) Prevederile alin. (4) se aplică fără a aduce atingere prevederilor legislației naționale cu privire la reprezentarea și apărarea în fața instanțelor naționale.

Art. 4. — (1) Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării este autoritatea de stat în domeniul prevenirii și combaterii discriminării, în conformitate cu prevederile Ordonanței Guvernului nr. 137/2000, republicată, și, în aplicarea prezentei legi, este desemnat ca autoritate pentru promovarea, monitorizarea și susținerea egalității de tratament pentru toți lucrătorii din Uniunea Europeană și membrii familiilor lor care își exercită drepturile pe teritoriul României, fără discriminare pe motiv de cetățenie.

(2) Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării asigură activitatea de punct național de contact în ceea ce privește prevenirea și combaterea discriminării în domeniile prevăzute la art. 2 alin. (1), în vederea cooperării și schimbului de informații cu punctele de contact echivalente din celelalte state membre ale Uniunii Europene.

(3) Ministerul Muncii și Justiției Sociale transmite Comisiei Europene numele și coordonatele punctului național de contact, precum și toate informațiile actualizate și orice alte modificări ale acestora.

(4) Pentru punerea în aplicare a prevederilor prezentei legi, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării și instituțiile care au atribuții la nivel național în domeniile prevăzute la art. 2 alin. (1), enumerate în anexa nr. 1, cooperează pentru asigurarea promovării și susținerii egalității de tratament pentru lucrătorii din Uniunea Europeană și membrii familiilor lor.

(5) Coordonarea cooperării prevăzută la alin. (4) se asigură de către Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 1.194/2001 privind organizarea și funcționarea Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, cu modificările și completările ulterioare.

(6) Instituțiile enumerate în anexa nr. 1 asigură și cooperarea cu Centrul SOLVIT din cadrul Ministerului Afacerilor Externe, rețeaua EURES, precum și cu alte instituții de asistență și de informare existente la nivelul Uniunii Europene, în limita competențelor specifice prevăzute de lege.

(7) La propunerea instituțiilor enumerate în anexa nr. 1 și a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, prin hotărâre a Guvernului, se stabilesc și alte măsuri administrative de cooperare, în cazul în care apar situații sau evoluții noi din care reiese că măsurile de cooperare prevăzute la alin. (4)—(6) nu sunt suficiente pentru a asigura promovarea și susținerea egalității de tratament pentru lucrătorii din Uniunea Europeană și membrii familiilor lor.

Art. 5. — Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării și instituțiile enumerate în anexa nr. 1 asigură consultarea și schimbul de informații cu organismele neguvernamentale, organizațiile patronale și sindicale care au un interes legitim în asigurarea respectării dispozițiilor prezentei legi, în vederea

promovării principiului egalității de tratament pentru lucrătorii din Uniunea Europeană și membrii familiilor lor.

Art. 6. — (1) Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării și instituțiile enumerate în anexa nr. 1, în limita competențelor specifice prevăzute de lege, au obligația de a aduce în atenția lucrătorilor din Uniunea Europeană și a membrilor familiilor lor, precum și a altor persoane interesate informațiile relevante, referitoare la aplicarea la nivel național a normelor Uniunii Europene privind libera circulație a lucrătorilor, într-un mod clar, transparent, lipsit de ambiguitate, ușor accesibil, și de a publica aceste informații, inclusiv prin mijloace electronice.

(2) Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării și instituțiile enumerate în anexa nr. 1 furnizează gratuit, pe paginile proprii de internet, în limita competențelor specifice prevăzute de lege, în limba română și cel puțin într-o altă limbă oficială a Uniunii Europene, informații actualizate periodic, referitoare la drepturile conferite de legislația Uniunii Europene privind libera circulație a lucrătorilor, care sunt clare, accesibile și exhaustive.

(3) Instituțiile enumerate în anexa nr. 1 se asigură că informațiile prevăzute la alin. (2) sunt ușor accesibile și prin intermediul site-urilor Europa ta și EURES.

Art. 7. — (1) În scopul punerii în aplicare a atribuțiilor stabilite prin prezenta lege, în cadrul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării se înființează un compartiment cu atribuții specifice pentru promovarea, analiza, monitorizarea și susținerea egalității de tratament pentru toți lucrătorii din Uniunea Europeană și membrii familiilor lor, fără discriminare pe motiv de cetățenie, fără restricții sau obstacole nejustificate în calea dreptului lor la liberă circulație.

(2) Numărul total de posturi din aparatul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, respectiv 89, se suplimentează cu 7 posturi, acestea urmând a fi bugetate începând cu 1 ianuarie 2018.

(3) Pentru personalul prevăzut la alin. (2) fondurile se asigură integral de la bugetul de stat.

Art. 8. — Dispozițiile prezentei legi se completează cu dispozițiile incidente în materie, prevăzute în actele normative enumerate în anexa nr. 2.

Art. 9. — Anexele nr. 1 și 2 fac parte integrantă din prezenta lege.

★

Prezenta lege asigură transpunerea Directivei 2014/54/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 aprilie 2014 privind măsurile de facilitare a exercitării drepturilor conferite lucrătorilor în contextul liberei circulații a lucrătorilor, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene (JOUE), seria L, nr. 128 din 30 aprilie 2014.

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

p. PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR,
PETRU-GABRIEL VLASE

PREȘEDINTELE SENATULUI
CĂLIN-CONSTANTIN-ANTON POPESCU-TĂRICEANU

București, 18 mai 2017.
Nr. 106.

LISTA**instituțiilor cu atribuții la nivel național în domeniile prevăzute la art. 2**

1. Ministerul Muncii și Justiției Sociale	5. Ministerul Dezvoltării Regionale, Administrației Publice și Fondurilor Europene
2. Ministerul Afacerilor Interne	6. Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă
3. Ministerul Educației Naționale	7. Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială
4. Ministerul Finanțelor Publice	8. Autoritatea Națională pentru Persoane cu Dizabilități

LISTA**actelor normative prevăzute la art. 8**

1. Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată, cu modificările ulterioare	22. Legea nr. 416/2001 privind venitul minim garantat, cu modificările și completările ulterioare
2. Legea nr. 76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, cu modificările și completările ulterioare	23. Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare
3. Legea nr. 2/2013 privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, cu modificările ulterioare	24. Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 102/2005 privind libera circulație pe teritoriul României a cetățenilor statelor membre ale Uniunii Europene, Spațiului Economic European și a cetățenilor Confederației Elvețiene, republicată, cu modificările și completările ulterioare
4. Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare	25. Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2010 privind concediul și indemnizația lunară pentru creșterea copiilor, aprobată cu modificări prin Legea nr. 132/2011, cu modificările și completările ulterioare
5. Legea nr. 53/2003 — Codul muncii, republicată, cu modificările și completările ulterioare	26. Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2007 privind asigurarea fondului de locuințe sociale destinate chiriașilor evacuați sau care urmează a fi evacuați din locuințele retrocedate foștilor proprietari, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 84/2008, cu modificările și completările ulterioare
6. Legea nr. 192/2006 privind medierea și organizarea profesiei de mediator, cu modificările și completările ulterioare	27. Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată
7. Legea nr. 116/2002 privind prevenirea și combaterea marginalizării sociale, cu modificările ulterioare	28. Ordonanța Guvernului nr. 129/2000 privind formarea profesională a adulților, republicată, cu modificările și completările ulterioare
8. Legea nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă, cu modificările și completările ulterioare	29. Hotărârea Guvernului nr. 1.194/2001 privind organizarea și funcționarea Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, cu modificările și completările ulterioare
9. Legea nr. 202/2006 privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă, republicată, cu modificările și completările ulterioare	30. Hotărârea Guvernului nr. 1.610/2006 privind aprobarea Statutului Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă, cu modificările și completările ulterioare
10. Legea securității și sănătății în muncă nr. 319/2006, cu modificările ulterioare	31. Hotărârea Guvernului nr. 1.275/2000 privind aprobarea Normelor metodologice pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii locuinței nr. 114/1996, cu modificările și completările ulterioare
11. Legea nr. 279/2005 privind ucenicia la locul de muncă, republicată	32. Hotărârea Guvernului nr. 962/2001 privind aprobarea Normelor metodologice pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 152/1998 privind înființarea Agenției Naționale pentru Locuințe, cu modificările și completările ulterioare
12. Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare	33. Ordinul ministrului educației, cercetării și inovării, interimar, nr. 5.925/2009 pentru aprobarea metodologiei privind organizarea și desfășurarea cursului de inițiere în limba română și școlarizarea copiilor străinilor și a procedurilor referitoare la elaborarea, aprobarea și distribuirea programelor și manualelor cursului de inițiere în limba română pentru copiii străinilor care au dobândit o formă de protecție sau un drept de ședere în România, precum și ai cetățenilor statelor membre ale Uniunii Europene și ale Spațiului Economic European
13. Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare	34. Ordinul ministrului educației naționale și cercetării științifice nr. 5.079/2016 privind aprobarea Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar
14. Legea dialogului social nr. 62/2011, republicată, cu modificările și completările ulterioare	
15. Legea nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesuale penale, cu modificările ulterioare	
16. Legea locuinței nr. 114/1996, republicată, cu modificările și completările ulterioare	
17. Legea nr. 152/1998 privind înființarea Agenției Naționale pentru Locuințe, republicată, cu modificările și completările ulterioare	
18. Legea asistenței sociale nr. 292/2011, cu modificările și completările ulterioare	
19. Legea nr. 61/1993 privind alocația de stat pentru copii, republicată, cu modificările și completările ulterioare	
20. Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, cu modificările și completările ulterioare	
21. Legea nr. 277/2010 privind alocația pentru susținerea familiei, republicată, cu modificările și completările ulterioare	

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

D E C R E T

**pentru promulgarea Legii privind unele măsuri
pentru îmbunătățirea exercitării pe teritoriul României
a drepturilor conferite în contextul liberei circulații
a lucrătorilor în cadrul Uniunii Europene**

În temeiul prevederilor art. 77 alin. (1) și ale art. 100 alin. (1) din Constituția României, republicată,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se promulgă Legea privind unele măsuri pentru îmbunătățirea exercitării pe teritoriul României a drepturilor conferite în contextul liberei circulații a lucrătorilor în cadrul Uniunii Europene și se dispune publicarea acestei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

București, 17 mai 2017.
Nr. 484.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

D E C R E T

privind conferirea Ordinului *Meritul Cultural*

În temeiul prevederilor art. 94 lit. a) și ale art. 100 din Constituția României, republicată, ale art. 4 alin. (1), ale art. 7 lit. A din Legea nr. 29/2000 privind sistemul național de decorații al României, republicată, precum și ale Legii nr. 8/2003 privind Ordinul *Meritul Cultural* și Medalia *Meritul Cultural*, cu modificările ulterioare, având în vedere propunerea ministrului culturii și identității naționale, în semn de înaltă apreciere pentru talentul artistic și întreaga activitate pusă în slujba artelor plastice, pentru contribuția avută la promovarea școlii românești de pictură,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se conferă Ordinul *Meritul Cultural* în grad de *Mare Ofițer*, categoria C „Artele plastice”, domnului Corneliu Brudașcu, pictor și grafician.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

În temeiul art. 100 alin. (2) din
Constituția României, republicată,
contrasemnăm acest decret.

PRIM-MINISTRU
SORIN MIHAI GRINDEANU

București, 18 mai 2017.
Nr. 491.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI**DECRET****privind eliberarea din funcție a unui procuror**

În temeiul prevederilor art. 94 lit. c), art. 100 alin. (1) și ale art. 134 alin. (1) din Constituția României, republicată, ale art. 65 alin. (1) lit. b) și alin. (2) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale art. 35 lit. a) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările ulterioare, având în vedere Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 543/2017,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — La data de 1 iunie 2017, doamna Elena-Monica Șerbănescu, procuror la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, în prezent detașată la Ministerul Justiției și numită în funcția de inspector șef al Corpului de control al ministrului, se eliberează din funcție ca urmare a pensionării.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

București, 19 mai 2017.
Nr. 495.

ACTE ALE SENATULUI

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

SENATUL

HOTĂRÂRE**referitoare la Comunicarea Comisiei către Consiliu în conformitate cu articolul 395 din Directiva 2006/112/CE a Consiliului — COM (2017) 24 final**

În temeiul dispozițiilor art. 67 și art. 148 alin. (2) și (3) din Constituția României, republicată, precum și ale Protocolului nr. 1 privind rolul parlamentelor naționale în Uniunea Europeană, anexat Tratatului de la Lisabona de modificare a Tratatului privind Uniunea Europeană și a Tratatului de instituire a Comunității Europene, semnat la Lisabona la 13 decembrie 2007, ratificat prin Legea nr. 13/2008,

în baza raportului Comisiei pentru afaceri europene nr. LXII/256 din 12.04.2017 și a raportului comun suplimentar al Comisiei pentru afaceri europene nr. LXII/291 din 04.05.2017 și al Comisiei pentru buget, finanțe, activitate bancară și piață de capital nr. XXII/188 din 25.04.2017,

Senatul adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. — **Senatul României:**

1. Constată că Slovacia a solicitat o autorizație de a aplica o măsură de derogare de la articolul 193 din Directiva TVA (Directiva 2006/112/CE a Consiliului din 28 noiembrie 2006 privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată). Scopul derogării solicitate de Slovacia este acela de a transfera răspunderea în cauză asupra persoanei impozabile căreia i se furnizează bunurile (așa-numita procedură de taxare inversă), în cazul unor produse specifice, în special în ceea ce privește anumite produse din carne, animalele vii din specia bovine, porcine și păsări de curte, din cauză că o serie de întreprinderi care activează în aceste domenii comerciale comit acte de evaziune fiscală, neplătind TVA autorităților fiscale după vânzarea produselor.

2. Susține poziția Comisiei Europene care consideră că aplicarea procedurii de taxare inversă solicitată de Slovacia nu ar fi cea mai potrivită măsură pentru a rezolva problema evidențiată, aceasta nedemonstrând că măsura specifică propusă simplifică procedurile pentru administrația fiscală sau previne anumite tipuri de evaziune fiscală. În plus, cel puțin o parte dintre produsele enumerate pot fi destinate consumului privat ceea ce nu ar înlocui un contribuabil nefaibil cu unul fiabil, iar transferul întregii responsabilități pentru plata TVA către partea finală a lanțului ar crește, prin urmare, riscurile.

3. Recomandă tuturor autorităților interesate de solicitarea unei derogări similare să ia în considerare argumentele Comisiei Europene.

Art. 2. — Prezenta hotărâre se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Această hotărâre a fost adoptată de Senat în ședința din 16 mai 2017, cu respectarea prevederilor art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

p. PREȘEDINTELE SENATULUI,
IULIAN-CLAUDIU MANDA

București, 16 mai 2017.
Nr. 59.

HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE

privind aprobarea alocării unei sume din bugetul asigurărilor pentru șomaj pe anul 2017 pentru plata venitului lunar de completare de care beneficiază persoanele disponibilizate de la Societatea Complexul Energetic Oltenia — S.A.

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, al art. 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 36/2013 privind aplicarea în perioada 2013—2018 a unor măsuri de protecție socială acordată persoanelor disponibilizate prin concedieri colective efectuate în baza planurilor de disponibilizare, aprobată cu completări prin Legea nr. 259/2013, cu modificările și completările ulterioare, precum și al art. III din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 2/2015 pentru modificarea și completarea unor acte normative, precum și alte măsuri, aprobată cu modificări prin Legea nr. 171/2015, cu modificările și completările ulterioare,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Articol unic. — Se aprobă alocarea sumei de 12.774 mii lei din bugetul asigurărilor pentru șomaj pe anul 2017 pentru plata drepturilor prevăzute la art. 7 lit. b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 36/2013 privind aplicarea în perioada 2013—2018 a unor măsuri de protecție socială acordată persoanelor disponibilizate prin concedieri colective

efectuate în baza planurilor de disponibilizare, aprobată cu completări prin Legea nr. 259/2013, cu modificările și completările ulterioare, de care beneficiază persoanele disponibilizate de la Societatea Complexul Energetic Oltenia — S.A., în baza planului de disponibilizare revizuit, aprobat potrivit legii.

PRIM-MINISTRU

SORIN MIHAI GRINDEANU

Contrasemnează:

p. Ministrul energiei,

Iulian Robert Tudorache,
secretar de stat

Ministrul finanțelor publice,

Viorel Ștefan

p. Ministrul muncii și justiției sociale,

Adrian Marius Rîndunică,
secretar de stat

București, 18 mai 2017.
Nr. 348.

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

AGENȚIA NAȚIONALĂ DE CADASTRU ȘI PUBLICITATE IMOBILIARĂ

ORDIN

privind aprobarea începerii lucrărilor de înregistrare sistematică a imobilelor în unitatea administrativ-teritorială Hurezani, județul Gorj

Având în vedere prevederile art. 11 alin. (1) din Legea cadastrului și a publicității imobiliare nr. 7/1996, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul art. 3 alin. (13) din Legea cadastrului și a publicității imobiliare nr. 7/1996, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și al art. 15 alin. (3) din Regulamentul de organizare și funcționare a Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1.288/2012, cu modificările și completările ulterioare,

directorul general al Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară emite prezentul ordin.

Art. 1. — (1) Se aprobă începerea lucrărilor de înregistrare sistematică a imobilelor în unitatea administrativ-teritorială Hurezani, județul Gorj, lucrări ce se desfășoară în cadrul Programului național de cadastru și carte funciară — etapa I.

(2) Lucrările de înregistrare sistematică cuprind întreg teritoriul unității administrativ-teritoriale Hurezani.

Art. 2. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Directorul general al Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară,

Radu Codruț Ștefănescu

București, 8 mai 2017.
Nr. 474.

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL COMPETENT SĂ JUDECE RECURSUL ÎN INTERESUL LEGII

DECIZIA Nr. 6

din 20 martie 2017

Dosar nr. 24/2016

Gabriela Elena Bogasiu — vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, președintele completului

Lavinia Curelea — președintele delegat al Secției I civile

Eugenia Voicheci — președintele Secției a II-a civile

Ionel Barbă — președintele Secției de contencios administrativ și fiscal

Mirela Sorina Popescu — președintele Secției penale

Mariana Constantinescu — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Carmen Maria Ilie — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Iuliana Măiereanu — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Liliana Vișan — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Luiza Maria Păun — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Cristian Daniel Oana — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Viorica Trestianu — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Dana Iarina Vartires — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Angelica Denisa Stănișor — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Rodica Florica Voicu — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Decebal Constantin Vlad — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Emilia Claudia Vișoiu — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Eugenia Ion — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Eugenia Marin — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Romanița Ecaterina Vrînceanu — judecător la Secția I civilă

Simona Gina Pietreanu — judecător la Secția I civilă

Constantin Brânzan — judecător la Secția II-a civilă

Rodica Dorin — judecător la Secția II-a civilă

Daniel Grădinaru — judecător la Secția penală

Maricela Cobzariu — judecător la Secția penală

Completul competent să judece recursul în interesul legii este constituit conform art. 516 alin. (1) din Codul de procedură civilă și art. 27² alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare (*Regulament*).

Ședința este prezidată de doamna judecător Gabriela Elena Bogasiu, vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Avocatul Poporului este reprezentat de doamna consilier juridic Ecaterina Mirea, iar Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție este reprezentat de doamna procuror Antonia Eleonora Constantin.

La ședința de judecată participă domnul Aurel Segărceanu, magistrat-asistent desemnat în conformitate cu dispozițiile art. 27³ din Regulament.

Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul competent să judece recursul în interesul legii a luat în examinare sesizarea formulată de Avocatul Poporului referitor la interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 7 alin. (4) din Ordonanța Guvernului nr. 105/1999 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate de către regimurile instaurate în România cu începere de la 6 septembrie 1940 până la 6 martie 1945 din motive etnice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 189/2000, cu modificările și completările ulterioare.

Magistratul-asistent prezintă referatul privind obiectul recursului în interesul legii, arătând că la dosar au fost depuse hotărâri judecătorești referitoare la problema de drept supusă dezbaterii, raportul comun întocmit de judecătorii-raportori, precum și punctul de vedere formulat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

Doamna judecător Gabriela Elena Bogasiu, președintele completului de judecată, acordă cuvântul reprezentantului Avocatului Poporului, autorul sesizării, pentru susținerea recursului formulat.

Doamna consilier juridic Ecaterina Mirea prezintă, pe scurt, jurisprudența neunitară și argumentele care au stat la baza formulării sesizării și pune concluzii pentru admiterea recursului în interesul legii și pronunțarea unei decizii prin care să se asigure interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 7 alin. (4) din Ordonanța Guvernului nr. 105/1999, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 189/2000, cu modificările și completările ulterioare, în sensul că hotărârile judecătorești pronunțate în cauzele având ca obiect refuzul acordării drepturilor conform acestui act normativ sunt supuse recursului, potrivit Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare.

Având cuvântul, doamna procuror Antonia Eleonora Constantin prezintă, pe scurt, punctul de vedere al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, apreciind că recursul este admisibil din perspectiva cerinței formulate de dispozițiile art. 515 din Codul de procedură civilă, făcându-se dovada caracterului neunitar al jurisprudenței în materia supusă dezbaterii; pe fondul problemei în discuție, pune concluzii pentru admiterea recursului în interesul legii și pronunțarea unei decizii prin care să se asigure interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor legale ce fac obiectul sesizării, în sensul că hotărârile judecătorești pronunțate în cauzele având ca obiect refuzul acordării drepturilor conform Ordonanței Guvernului nr. 105/1999, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 189/2000, cu modificările și completările ulterioare, nu sunt supuse recursului.

Președintele completului de judecată declară dezbaterile închise, iar completul de judecată rămâne în pronunțare asupra recursului în interesul legii.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra recursului în interesul legii, constată următoarele:

I. Problema de drept care a generat practica neunitară

1. Recursul în interesul legii formulat de Avocatul Poporului vizează interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 7 alin. (4) din Ordonanța Guvernului nr. 105/1999 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate de către regimurile instaurate în România cu începere de la 6 septembrie 1940 până la 6 martie 1945 din motive etnice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 189/2000, cu modificările și completările ulterioare (*Ordonanța Guvernului nr. 105/1999*), în sensul de a se stabili dacă hotărârile judecătorești pronunțate în cauzele având ca obiect refuzul acordării drepturilor prevăzute de acest act normativ sunt sau nu supuse recursului, potrivit Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare (*Legea nr. 554/2004*).

II. Dispozițiile legale a căror interpretare a generat practica neunitară; alte dispoziții legale relevante

2. Potrivit art. 7 din *Ordonanța Guvernului nr. 105/1999*:

„(1) Stabilirea și plata drepturilor prevăzute în prezenta ordonanță se fac de casa județeană de pensii sau, după caz, de Casa de pensii a municipiului București. Pentru stabilirea situațiilor prevăzute la art. 1 se înființează, în cadrul fiecărei case județene de pensii, o comisie alcătuită din președinte și 3 membri. Președintele trebuie să fie jurist. În luarea hotărârilor referitoare la stabilirea drepturilor prevăzute de lege, comisia solicită avizul organizațiilor minorităților naționale legal constituite. Comisia lucrează în prezența a două treimi din numărul total al persoanelor care o alcătuiesc și adoptă hotărâri cu acordul majorității membrilor prezenți.

(...)

(2) Cererile pentru stabilirea drepturilor prevăzute în prezenta ordonanță se depun la casa județeană de pensii sau, după caz, la Casa de Pensii a Municipiului București.

(3) Comisia este obligată să se pronunțe asupra cererii în termen de cel mult 30 de zile de la sesizare, printr-o hotărâre motivată.

(4) Împotriva hotărârii, persoana interesată poate face contestație la secția de contencios administrativ și fiscal a tribunalului, în termen de 30 de zile de la data comunicării hotărârii, potrivit Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare. Hotărârea tribunalului

este definitivă. Contestațiile sunt scutite de taxa judiciară de timbru.”

3. Anterior Legii nr. 76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, cu modificările și completările ulterioare (*Legea nr. 76/2012*), dispozițiile art. 7 alin. (4) din Ordonanța Guvernului nr. 105/1999, supuse interpretării, aveau următorul conținut:

„(4) Împotriva hotărârii persoana interesată poate face contestație la Curtea de apel în termen de 30 de zile de la data comunicării hotărârii, potrivit Legii contenciosului administrativ nr. 29/1990. Hotărârea Curții de apel este definitivă. Contestațiile sunt scutite de taxa judiciară de timbru.”

4. Distinct de prevederile legale supuse interpretării și de contextul legal dat de întregul art. 7 din Ordonanța Guvernului nr. 105/1999, sunt relevante și dispozițiile vechiului și noului Cod de procedură civilă referitoare la noțiunea de „hotărâre judecătorească definitivă”, deoarece modificarea prevederilor art. 7 alin. (4) din Ordonanța Guvernului nr. 105/1999 s-a făcut printr-o lege care avea drept obiect principal de reglementare punerea în aplicare a noului Cod de procedură civilă, iar cele două coduri, cel vechi (1865) și cel nou (2010), definesc în mod diferit noțiunea de „hotărâre judecătorească definitivă”.

— *Astfel, potrivit art. 377 alin. (1) din Codul de procedură civilă din 1865:*

„Sunt hotărâri definitive:

1. hotărârile date în primă instanță, potrivit legii, fără drept de apel;

2. hotărârile date în primă instanță care nu au fost atacate cu apel sau, chiar atacate cu apel, dacă judecata acestuia s-a perimat ori cererea de apel a fost respinsă sau anulată;

3. hotărârile date în apel;

4. orice alte hotărâri care, potrivit legii, nu mai pot fi atacate cu apel.”

— *Potrivit art. 634 alin. (1) din Codul de procedură civilă din 2010:*

„Sunt hotărâri definitive:

1. hotărârile care nu sunt supuse apelului și nici recursului;

2. hotărârile date în primă instanță, fără drept de apel, neatacate cu recurs;

3. hotărârile date în primă instanță, care nu au fost atacate cu apel;

4. hotărârile date în apel, fără drept de recurs, precum și cele neatacate cu recurs;

5. hotărârile date în recurs, chiar dacă prin acestea s-a soluționat fondul pricinii;

6. orice alte hotărâri care, potrivit legii, nu mai pot fi atacate cu recurs.”

III. Examenul jurisprudențial

5. Prin recursul în interesul legii se arată că în practica judiciară nu există un punct de vedere unitar cu privire la interpretarea și aplicarea dispozițiilor legale sus-menționate, dezlegarea problemei de drept supuse analizei fiind menită a lămuri dacă hotărârile judecătorești pronunțate în cauzele având ca obiect refuzul acordării drepturilor conform Ordonanței Guvernului nr. 105/1999 sunt sau nu supuse recursului, potrivit Legii nr. 554/2004.

IV. Principalele coordonate ale divergențelor de jurisprudență

A. *Într-o primă orientare* s-a considerat că hotărârile judecătorești pronunțate în cauzele având ca obiect refuzul acordării drepturilor conform Ordonanței Guvernului nr. 105/1999 sunt supuse recursului, potrivit Legii nr. 554/2004.

6. Pentru a hotărî astfel, instanțele au reținut că din cuprinsul dispozițiilor legale supuse interpretării rezultă că legiuitorul face, mai întâi, trimitere expresă la calea de atac împotriva hotărârii comisiei pentru stabilirea situațiilor prevăzute la art. 1 din Ordonanța Guvernului nr. 105/1999, potrivit Legii nr. 554/2004, însă dispoziția legală imediat următoare, de la art. 7 alin. (4) teza a II-a, potrivit căreia „hotărârea tribunalului este definitivă”, ar putea conduce la concluzia suprimării căii de atac a recursului, dat fiind că, potrivit art. 634 alin. (1) pct. 1 din Codul de procedură civilă, sunt hotărâri definitive „hotărârile care nu sunt supuse apelului și nici recursului”. Ar însemna că legiuitorul special ar fi înțeles că, prin trimitere la procedura Legii nr. 554/2004, să vizeze, de fapt, celelalte condiții generale ale acțiunii în contencios administrativ, mai puțin calea de atac a recursului împotriva sentinței de fond, stabilind totodată și norme derogatorii în ceea ce privește instanța competentă, termenul acțiunii în instanță și timbrarea acțiunii.

7. Pentru a stabili dacă legiuitorul, prin sintagma „hotărâre definitivă”, în sensul art. 7 alin. (4) din Ordonanța Guvernului nr. 105/1999, modificată prin art. 33 din Legea nr. 76/2012, a înțeles o hotărâre nesuscetibilă de recurs, inclusiv în materia contenciosului administrativ, trebuie să se aibă în vedere că din expunerea de motive la proiectul de lege devenit ulterior Legea nr. 76/2012 rezultă că titlul al II-lea a fost alcătuit dintr-un corpus de norme generale care reglementează aspecte fundamentale pentru aplicarea unitară și asigurarea coerenței reglementării procesual-civile, în timp ce normele de la titlul al IV-lea al aceluiași act normativ conțin dispoziții de modificare și completare a legislației speciale, în vederea adaptării acesteia la dispozițiile noului Cod de procedură civilă.

8. Nici noul Cod de procedură civilă (Legea nr. 134/2010), nici Legea de punere în aplicare a acestuia (Legea nr. 76/2012) nu au modificat însă dispozițiile speciale ale art. 20 alin. (1) din Legea nr. 554/2004, astfel că acestea din urmă își vor găsi în continuare aplicarea, hotărârea pronunțată în primă instanță putând fi atacată cu recurs în termen de 15 zile de la comunicare, în măsura în care nu există dispoziții speciale contrare. Prin urmare, la art. 7 alin. (3) din cap. II al titlului II „Dispoziții tranzitorii și de punere în aplicare” din Legea nr. 76/2012 avem de-a face cu o derogare generală, expresă și clară de la alin. (1) și (2) ale aceluiași articol, în integralitatea lor, deci o derogare atât de la ipoteza prevăzută la alin. (1), cât și de la situația în care „prin respectiva lege de aplicare nu se prevede altfel”. În cazul de față nu avem o situație în care Legea nr. 76/2012 să „prevadă altfel”, tocmai pentru că art. 33 al titlului IV în materia caracterului definitiv al hotărârii de fond nu reprezintă o normă legală nou-introdusă prin legea în cauză.

9. Cu alte cuvinte, art. 7 alin. (3) din cap. II al titlului II „Dispoziții tranzitorii și de punere în aplicare” din Legea nr. 76/2012 prevalează asupra dispozițiilor alin. (1) și (2) ale aceluiași articol în integralitatea lor, în toate situațiile în care avem de-a face cu un litigiu de contencios administrativ și fiscal grefat pe o dispoziție normativă specială anterioară noului Cod de procedură civilă și legii de punere în aplicare, care recunoaște caracterul „definitiv” al hotărârii pronunțate în primă instanță. În atari situații, în contenciosul administrativ, în materia căii de atac, se vor aplica în continuare dispozițiile art. 20 alin. (1) din Legea nr. 554/2004, hotărârea primei instanțe fiind deci supusă recursului.

B. *Într-o altă orientare jurisprudențială*, instanțele de judecată au avut o abordare diferită, apreciind că hotărârile judecătorești pronunțate în cauzele având ca obiect refuzul acordării drepturilor conform Ordonanței Guvernului nr. 105/1999 nu sunt

supuse recursului, conferind un caracter definitiv hotărârii judecătorești pronunțate în primă instanță.

10. Aceste instanțe au apreciat că prevederile legale în discuție trebuie interpretate în raport cu dispozițiile art. 634 din noul Cod de procedură civilă, care prevăd categoria hotărârilor la care recursul a fost suprimat.

11. În condițiile în care sentința este definitivă, ea nu mai poate fi atacată decât prin căi extraordinare de atac, pentru motive strict limitate de lege (contestația în anulare, revizuirea). Pe cale de consecință, într-o astfel de situație, tribunalul realizează o judecată în primă și ultimă instanță.

12. Această optică este apreciată ca fiind în consens chiar și cu viziunea noii legi procesuale, reglementată de art. 27 din noul Cod de procedură civilă, raportat la eventuale legi procesuale viitoare. Astfel, conform acestui text legal, „hotărârile rămân supuse căilor de atac, motivelor și termenelor prevăzute de legea sub care a început procesul”.

13. Nu trebuie omise din analiză nici dispozițiile Legii nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare (*Legea nr. 24/2000*), obligatorii conform art. 3 din acest act normativ la elaborarea proiectelor de lege. În acest context, conform art. 59 alin. (1) și (2) din Legea nr. 24/2000, modificarea unui act normativ constă în schimbarea expresă a textului unora sau mai multor articole ori alineate ale acestuia și redarea lor într-o nouă formulare. Pentru exprimarea normativă a intenției de modificare a unui act normativ se nominalizează expres textul vizat, cu toate elementele de identificare necesare, iar dispoziția propriu-zisă se formulează utilizându-se sintagma „se modifică și va avea următorul cuprins”, urmată de redarea noului text. Conform părții finale a art. 59 alin. (3) din aceeași lege, modificarea trebuie să cuprindă în întregime textul vizat, cuprins în articol, alineat sau în elementul marcat al unei enumerări.

14. Prin urmare, dacă legiuitorul ar fi dorit păstrarea dublului grad de jurisdicție în ceea ce privește contenciosul administrativ generat de aplicarea Legii nr. 189/2000, ar fi trebuit, ca urmare a modificării, să nu mai păstreze soluția instanței ca fiind definitivă, ci să o înlăture. De vreme ce a păstrat-o, aceasta înseamnă că pe viitor, în aplicarea acestui text de lege interpretat sub imperiul noii legi procesuale civile, a voit a sustrage controlului judiciar soluțiile tribunalului asupra contestației.

15. Modificarea legii și interpretarea în această optică sunt în consens și cu prevederile Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și ale protocoalelor sale adiționale, căci dublul grad de jurisdicție este expres normat exclusiv în materie penală (art. 2 din Protocolul nr. 7 la Convenție). Pe cale de consecință, instanțele au apreciat că în măsura în care singura cale de atac la jurisdicția în materie civilă satisface exigențele prevăzute de art. 6 paragraful 1 din Convenție, norma procesuală care o consacră este „convențională”.

V. **Opinia autorului sesizării**

16. Avocatul Poporului apreciază că hotărârile judecătorești pronunțate în cauzele având ca obiect refuzul acordării drepturilor conform Ordonanței Guvernului nr. 105/1999 sunt supuse recursului, potrivit Legii nr. 554/2004.

17. Astfel, se arată că din examinarea prevederilor art. 7 alin. (4) din Ordonanța Guvernului nr. 105/1999 rezultă că legiuitorul a stabilit fără echivoc procedura de soluționare a contestației împotriva hotărârilor pronunțate de casele județene de pensii sau, după caz, de Casa de Pensii a Municipiului

București, ca fiind cea reglementată de Legea nr. 554/2004; or, în aplicarea art. 10 alin. (2) teza I și art. 20 din acest act normativ, sentințele tribunalelor administrativ-fiscale pot fi atacate cu recurs, care se judecă de secțiile de contencios administrativ și fiscal ale curților de apel.

18. Mai mult, prezentarea evolutivă a reglementărilor incidente în materia despăgubirilor persoanelor persecutate din motive etnice decelează voința legiuitorului în sensul reglementării unei căi de atac împotriva hotărârilor adoptate de casele județene de pensii, respectiv a municipiului București.

19. Ordonanța Guvernului nr. 105/1999 a modificat inițial Decretul-lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri (republicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 118 din 18 martie 1998, cu modificările ulterioare) (*Decretul-lege nr. 118/1999*), în sensul recunoașterii și acordării unor drepturi și persoanelor persecutate din motive etnice, nu doar politice. Ulterior, prin Legea nr. 189/2000, Ordonanței Guvernului nr. 105/1999 i s-a modificat denumirea, devenind „Ordonanța privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate de către regimurile instaurate în România cu începere de la 6 septembrie 1940 până la 6 martie 1945 din motive etnice”. În context, observăm că, în cazul beneficiarilor Decretului-lege nr. 118/1999, legiuitorul a optat pentru o soluție legislativă similară, care se regăsește în art. 10 alin. (5) din Decretul-lege nr. 118/1999, potrivit căruia „Împotriva deciziei persoana interesată poate face contestație potrivit Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare”, subliniind astfel intenția legiuitorului de a stabili, în ansamblul reglementărilor referitoare la acordarea măsurilor reparatorii pentru persoanele persecutate, ca procedura de soluționare a contestațiilor împotriva deciziilor emise de instituțiile competente să fie cea stabilită de Legea nr. 554/2004, aceasta incluzând și dreptul la calea de atac a recursului.

20. Din analiza istorică a reglementării drepturilor persoanelor persecutate din motive etnice rezultă că legiuitorul, sub imperiul vechiului Cod de procedură civilă, a reglementat de la bun început în norma specială caracterul definitiv al hotărârii instanței de fond (în sensul atribuit de vechiul Cod de procedură civilă, ceea ce însemna că hotărârea de fond nu era susceptibilă de apel, ci doar de recurs). Ca atare, există argumente consistente pentru a conchide în sensul că posibilitatea de a formula calea de atac a recursului împotriva hotărârii instanței de fond are în vedere împrejurarea că, la momentul adoptării Legii nr. 76/2012, hotărârile curților de apel se pronunțau cu recurs. Astfel, dispozițiile art. 7 alin. (4) trebuie interpretate în mod sistematic, având în vedere înțelesul noțiunii de „hotărâre definitivă” astfel cum acesta era reglementat la momentul adoptării legii de modificare — Legea nr. 76/2012.

21. În perioada în care cauzele având ca obiect acordarea drepturilor reglementate de Ordonanța Guvernului nr. 105/1999 au intrat în competența curților de apel, ca instanțe de contencios administrativ, trimiterea la dispozițiile Legii nr. 554/2004, precum și prevederea expresă că „hotărârea este definitivă” nu au lăsat loc vreunei posibilități de interpretare a căii de atac, aceasta fiind, de altfel, calea de atac unică, specifică materiei contenciosului administrativ, respectiv recursul.

22. Ulterior, prin modificarea de competență generată de art. 33 din Legea nr. 76/2012, instanțele s-au confruntat cu o

serie de dificultăți de interpretare și aplicare a dispozițiilor care formează obiectul recursului în interesul legii.

23. Analizând legislația incidentă, Avocatul Poporului apreciază că, dacă intenția legiuitorului ar fi fost să elimine calea de atac a recursului în materia contenciosului administrativ, ar fi modificat chiar prevederile art. 20 din Legea nr. 554/2004. În aceste condiții, în absența unei modificări exprese a căii de atac în materia contenciosului administrativ, dispozițiile speciale ale art. 20 alin. (1) din Legea nr. 554/2004 își vor găsi în continuare aplicare, hotărârea pronunțată în primă instanță de către tribunale putând fi atacată cu recurs, în măsura în care nu există dispoziții speciale contrare.

24. Autorul sesizării face referire la considerentele Deciziei Curții Constituționale nr. 141 din 12 martie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 311 din 7 mai 2015, prin care instanța de contencios constituțional a reținut că „în materia contenciosului administrativ, spre deosebire de dreptul comun unde hotărârile pronunțate în primă instanță pot fi atacate cu apel cu toate consecințele care decurg din aceasta, [...] potrivit art. 7 alin. (3) din Legea nr. 76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 365 din 30 mai 2012, legiuitorul a optat pentru menținerea căii de atac a recursului, și nu pentru înlocuirea acestuia cu calea de atac a apelului. În lumina noului Cod de procedură civilă, recursul în materia contenciosului administrativ este esențialmente diferit de recursul exercitat în această materie în vechea reglementare, care permitea, de principiu, examinarea cauzei sub toate aspectele pe calea recursului. Așadar, ca urmare a acestei excluderi, hotărârile primei instanțe date în litigiile de contencios administrativ rămân a fi supuse în continuare recursului”.

25. Modificările aduse art. 7 alin. (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 105/1999 prin art. 33 din Legea nr. 76/2012 vizează doar instanța competentă, nu și calea de atac, astfel încât devin incidente prevederile art. 7 din Legea nr. 76/2012, potrivit cărora:

„(1) Dacă prin prezenta lege nu se prevede altfel, ori de câte ori printr-o lege specială se prevede că hotărârea judecătorească de primă instanță este «definitivă», de la data intrării în vigoare a Codului de procedură civilă, aceasta va fi supusă numai apelului la instanța ierarhic superioară.

(2) Dispozițiile alin. (1) se aplică și în cazul în care printr-o lege specială se prevede că hotărârea judecătorească de primă instanță este «supusă recursului» sau că «poate fi atacată cu recurs» ori, după caz, legea specială folosește o altă expresie similară.

(3) Dispozițiile alin. (1) și (2) nu se aplică în materie de contencios administrativ și fiscal, inclusiv în materia azilului.”

26. Prin urmare, susține autorul sesizării, art. 7 alin. (4) din Ordonanța Guvernului nr. 105/1999, astfel cum a fost modificat prin art. 33 din Legea nr. 76/2012, nu împiedică formularea recursului împotriva hotărârilor definitive pronunțate de tribunale în procesele având ca obiect acordarea drepturilor reglementate de acest act normativ; interpretarea și aplicarea dispozițiilor legale în discuție, în sensul că hotărârile instanței de fond sunt supuse recursului, nu fac decât să reafirme regula conținută în art. 20 din Legea nr. 554/2004 și confirmă o soluție de tradiție în legislația națională în materia contenciosului administrativ, recursul fiind calea de atac compatibilă.

27. O altă interpretare și aplicare atribuită textului de lege în discuție, în sensul eliminării căii de atac a recursului împotriva hotărârilor pronunțate în cauzele având ca obiect acordarea

drepturilor prevăzute de Ordonanța Guvernului nr. 105/1999 și lipsirii beneficiarilor normei juridice de posibilitatea de a supune controlului judiciar soluția instanței de fond, ar constitui o interpretare excesivă, ce depășește cadrul constituțional referitor la exercitarea căilor de atac. Aceasta, în condițiile în care, astfel cum Curtea Constituțională a statuat într-o jurisprudență constantă, semnificația sintagmei „în condițiile legii”, cuprinsă în dispozițiile art. 129 din Constituție, „se referă la condițiile procedurale de exercitare a căilor de atac și nu are în vedere imposibilitatea exercitării oricărei căi de atac împotriva hotărârilor judecătorești prin care se soluționează fondul cauzei” (a se vedea și deciziile nr. 45 din 14 martie 2000, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 370 din 9 august 2000, și nr. 84 din 4 mai 2000, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 367 din 8 august 2000).

28. De altfel, așa cum a reținut Înalta Curte de Casație și Justiție în considerentele Deciziei nr. XXXII din 16 aprilie 2007 privind recursul în interesul legii, declarat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, cu privire la termenul în care poate fi contestată la instanța de contencios administrativ hotărârea Comisiei pentru aplicarea Ordonanței Guvernului nr. 105/1999, acest act normativ are caracter de lege specială, cuprinzând norme derogatorii de la dreptul comun în materia contenciosului administrativ reglementat prin Legea nr. 554/2004. Așa fiind, dispozițiile de drept comun în materia contenciosului administrativ cuprinse în Legea nr. 554/2004 sunt aplicabile în domeniul la care se referă Ordonanța Guvernului nr. 105/1999 numai în măsura în care prevede aspecte nereglementate de această lege specială. În acest sens se observă că, în condițiile în care textul Ordonanței Guvernului nr. 105/1999 nu cuprinde referiri la calea de atac aplicabilă, sunt incidente prevederile referitoare la calea de atac a recursului reglementate de art. 10 alin. (2) teza I și art. 20 din Legea nr. 554/2004.

VI. Punctul de vedere al procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție

29. Referitor la regularitatea sesizării, procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție apreciază că sunt îndeplinite condițiile prevăzute de art. 515 din Codul de procedură civilă.

30. Sub aspectul dezlegării problemei de drept ce constituie obiectul sesizării, se apreciază că în litera și spiritul legii este cea de-a doua orientare jurisprudențială, respectiv cea conform căreia în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 7 alin. (4) din Ordonanța Guvernului nr. 105/1999 hotărârile judecătorești pronunțate în cauzele având ca obiect refuzul acordării drepturilor conform acestui act normativ nu sunt supuse recursului, întrucât hotărârea judecătorească pronunțată în primă instanță are caracter definitiv, fiind invocate, în esență, argumentele ce vor fi arătate în continuare.

31. Din interpretarea literală a dispozițiilor art. 7 alin. (4) din Ordonanța Guvernului nr. 105/1999 rezultă, în mod clar și fără echivoc, că numai în ceea ce privește formularea și soluționarea contestației sunt incidente dispozițiile Legii nr. 554/2004, întrucât, în ceea ce privește hotărârea pronunțată în această materie, legea prevede caracterul său definitiv, ceea ce constituie o derogare de la prevederile art. 10 alin. (2) și art. 20 alin. (1) din Legea nr. 554/2004 și dă expresie caracterului special al reglementării, conform principiului *specialia generalibus derogant*.

32. În accepțiunea actualului Cod de procedură civilă, prin noțiunea de „hotărâre definitivă” se înțelege acea hotărâre care nu mai este susceptibilă de a fi atacată nici prin intermediul

apelului, și nici al recursului, existând sub acest aspect o modificare substanțială față de reglementarea anterioară care, prin dispozițiile art. 377 din Codul de procedură civilă (1865), realiza o distincție clară între caracterul definitiv și cel irevocabil al unei hotărâri. Astfel, legiuitorul a înțeles să înlăture din terminologia procesual civilă noțiunea de „*irevocabilitate*”, noua sa concepție rezultând cu evidență și din prevederile art. 7 și 8 din Legea nr. 76/2012.

33. Interpretarea dispozițiilor art. 7 alin. (4) din Ordonanța Guvernului nr. 105/1999 este în consens atât cu jurisprudența Curții Constituționale, cât și cu dispozițiile Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și ale protocoalelor sale adiționale.

34. Sub acest aspect se constată că prevederile art. 7 din Ordonanța Guvernului nr. 105/1999 dau posibilitatea solicitantului de a formula contestație în fața instanțelor judecătorești, respectiv tribunalul, cu privire la hotărârea pronunțată de comisiile constituite la nivelul caselor județene de pensii sau al Casei de Pensii a Municipiului București și de a beneficia pe tot parcursul acestei proceduri de toate garanțiile necesare asigurării unui proces echitabil.

35. De altfel, contestația formulată în temeiul normei legale anterior menționate are valoarea unui adevărat recurs, noțiunea de contestație trebuind înțeleasă în sens funcțional, ca o cale de atac devolutivă, de reformare, pusă numai la dispoziția părților în procedura administrativ-jurisdicțională din fața comisiilor, prin care se tinde la verificarea legalității și temeiniciei hotărârilor acestora. Ca urmare, nu denumirea dată căii de atac, ci scopul pe care îl urmărește, obiectul său și prerogativele pe care le conferă instanței investite cu soluționarea ei constituie trăsăturile sale fundamentale.

36. Or, în situația contestațiilor formulate împotriva hotărârilor comisiilor, în temeiul art. 7 din Ordonanța Guvernului nr. 105/1999, prerogativele instanței sunt cele acordate unei instanțe de recurs în mod obișnuit. Prin urmare, hotărârile comisiilor constituite la nivelul caselor județene de pensii sau al Casei de Pensii a Municipiului București, emise în temeiul dispozițiilor ordonanței anterior menționate, pot fi supuse întotdeauna controlului judecătorec, atât din punctul de vedere al legalității, cât și din punctul de vedere al temeiniciei acestora, astfel încât accesul la justiție este unul efectiv, și nu iluzoriu.

37. Totodată, solicitantul beneficiază de toate garanțiile procesuale disponibile în stadiul procesual în care se află, inclusiv de dreptul la apărare sau alte drepturi procesuale.

38. Caracterul definitiv al hotărârii judecătorești pronunțate în primă instanță în temeiul art. 7 alin. (4) din Ordonanța Guvernului nr. 105/1999 nu încalcă deci nici dispozițiile Legii fundamentale și nici pe cele ale Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

39. Soluția este în deplin acord cu jurisprudența Curții Constituționale, conform căreia liberul acces la justiție nu presupune, în toate cazurile, accesul la toate structurile judecătorești — judecătorii, tribunale, curți de apel, Înalta Curte de Casație și Justiție — și la toate căile de atac prevăzute de lege, deoarece competența și procedura de judecată sunt stabilite de legiuitor, iar acesta, asigurând posibilitatea de a ajunge în fața instanțelor judecătorești în condiții de egalitate, poate stabili reguli deosebite.

40. Mai mult, prevederi asemănătoare privind caracterul definitiv al hotărârii instanței de control asupra legalității și temeiniciei actului administrativ există într-o serie întregă de dispoziții din legi speciale care au trecut examenul de constituționalitate.

41. În plus, Curtea Constituțională, prin Decizia nr. 165 din 25 februarie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 237 din 14 aprilie 2010, a precizat că dreptul la două grade de jurisdicție, potrivit art. 2 din Protocolul nr. 7 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, este un drept specific materiei penale. Reglementările internaționale în materie nu impun accesul la totalitatea gradelor de jurisdicție sau la toate căile de atac prevăzute de legislațiile naționale, art. 13 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale consacrand numai dreptul persoanei la un „recurs efectiv” în fața unei instanțe naționale, deci posibilitatea de a accede la un grad de jurisdicție. Așadar, în măsura în care singura cale de atac la jurisdicția judiciară în materie civilă satisface exigențele prevăzute de art. 6 paragraful 1 din Convenție, norma procesuală care o consacră este convențională.

VII. Jurisprudența Curții Constituționale

42. Următoarele decizii pronunțate de Curtea Constituțională pot prezenta relevanță pentru lămurirea problemei de drept ce constituie obiectul sesizării: Decizia nr. 747 din 16 decembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 98 din 6 februarie 2015; Decizia nr. 141 din 12 martie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 311 din 7 mai 2015; Decizia nr. 45 din 14 martie 2000, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 370 din 9 august 2000; Decizia nr. 84 din 4 mai 2000, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 367 din 8 august 2000; Decizia nr. 165 din 25 februarie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 237 din 14 aprilie 2010.

43. Prin Decizia nr. 747 din 16 decembrie 2014, Curtea Constituțională, reluând considerente expuse și în alte decizii pronunțate anterior, a statuat că „dreptul la două grade de jurisdicție este garantat numai în materie penală, potrivit prevederilor art. 2 din Protocolul nr. 7 adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, chiar și aici putând fi instituite, însă, unele excepții de la această regulă” și „este de competența exclusivă a legiuitorului instituirea regulilor de desfășurare a procesului în fața instanțelor judecătorești și modalitatea de exercitare a căilor de atac, iar principiul accesului liber la justiție presupune posibilitatea celor interesați de a le exercita, în condițiile stabilite prin lege, astfel încât accesul liber la justiție nu presupune accesul la toate structurile judecătorești și la toate mijloacele procedurale prin care se înfăptuiește justiția. Niciun text din Constituție nu garantează dreptul la două grade de jurisdicție. Chiar și reglementările internaționale în domeniul drepturilor omului, respectiv art. 2 din Protocolul nr. 7 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, garantează dreptul la dublul grad de jurisdicție exclusiv în materie penală, nu și în cauzele de natură administrativă”.

44. De asemenea, instanța de contencios constituțional a analizat dispozițiile legale supuse interpretării, în cadrul unor excepții de neconstituționalitate soluționate prin Decizia nr. 119 din 3 februarie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 157 din 13 martie 2009, și Decizia nr. 233 din 19 februarie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 216 din 3 aprilie 2009.

VIII. Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție

45. Instanța supremă s-a pronunțat asupra dispozițiilor legale supuse interpretării, numai cu privire la teza I a acestora, prin Decizia nr. XXXII din 16 aprilie 2007 privind recursul în interesul legii, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 772 din 14 noiembrie 2007, stabilind că „Hotărârea Comisiei pentru

aplicarea Ordonanței Guvernului nr. 105/1999, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 189/2000, poate fi contestată la instanța de contencios administrativ competentă, în termen de 30 de zile de la comunicare, conform textului de lege mai sus menționat”.

46. De asemenea, există o bogată jurisprudență a Înaltei Curți de Casație și Justiție, prin care Secția de contencios administrativ și fiscal a instanței supreme, anterior intrării în vigoare a Codului de procedură civilă din 2010, a soluționat recursurile declarate împotriva hotărârilor pronunțate de curțile de apel cu privire la contestațiile formulate împotriva hotărârilor emise de comisiile pentru aplicarea Ordonanței Guvernului nr. 105/1999.

IX. Jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului și a Curții de Justiție a Uniunii Europene

47. În jurisprudența instanțelor europene nu au fost identificate decizii relevante în privința chestiunii de drept ce formează obiectul sesizării.

X. Raportul asupra recursului în interesul legii

48. Raportul analizează sesizarea formulată de Avocatul Poporului, apreciind, în principal, că s-a făcut dovada existenței unei jurisprudențe neunitare în privința problemelor de drept ce constituie obiectul recursului în interesul legii, conform dispozițiilor art. 515 din Codul de procedură civilă, respectiv că autorul sesizării este legitimat procesual, potrivit prevederilor art. 514 din același cod.

49. În ceea ce privește fondul problemei supuse dezbaterii, prin raport se apreciază că, în interpretarea și aplicarea dispozițiilor legale supuse analizei, hotărârile judecătorești pronunțate în cauzele având ca obiect contestații împotriva hotărârilor pronunțate de comisiile din cadrul caselor județene de pensii sau din cadrul Casei de Pensii a Municipiului București nu sunt supuse recursului, hotărârea judecătorească pronunțată în primă instanță având caracter definitiv.

XI. Înalta Curte de Casație și Justiție

50. Recursul în interesul legii îndeplinește condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 514 și 515 din Codul de procedură civilă, fiind exercitat de un subiect de drept căruia legea îi recunoaște legitimare procesuală și având ca obiect o problemă de drept pentru care s-a făcut dovada că a fost soluționată în mod diferit, prin hotărâri judecătorești definitive, pronunțate de mai multe instanțe judecătorești de pe teritoriul țării.

51. Așa cum s-a arătat mai sus (la pct. I. 1.), recursul în interesul legii analizat vizează interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 7 alin. (4) din Ordonanța Guvernului nr. 105/1999, urmărind să lămurească dacă hotărârile judecătorești pronunțate în cauzele având ca obiect refuzul acordării drepturilor prevăzute de acest act normativ sunt sau nu supuse recursului, potrivit Legii nr. 554/2004.

52. Anterior modificărilor aduse prin Legea nr. 76/2012, dispozițiile art. 7 alin. (4) din Ordonanța Guvernului nr. 105/1999 nu au suscitat probleme de interpretare, contestațiile împotriva hotărârilor pronunțate de comisiile din cadrul caselor județene de pensii sau din cadrul Casei de Pensii a Municipiului București fiind soluționate de curțile de apel prin hotărâri judecătorești definitive, în sensul art. 377 din Codul de procedură civilă (1865), supuse recursului la Înalta Curte de Casație și Justiție, după cum s-a arătat la pct. VIII.

53. Singura modificare explicită adusă de Legea nr. 76/2012 privește instanțele competente să soluționeze contestațiile împotriva hotărârilor pronunțate de comisiile din cadrul caselor

județene de pensii sau din cadrul Casei de Pensii a Municipiului București, curțile de apel fiind înlocuite de tribunale.

54. S-au păstrat trimiterea la dispozițiile legii contenciosului administrativ, ceea ce înseamnă că judecată va fi guvernată de prevederile acestei legi, precum și faptul că hotărârile judecătorești pronunțate de instanțe sunt „definitive”.

55. Legea nr. 554/2004, la care trimite Ordonanța Guvernului nr. 105/1999, nu definește însă noțiunea de „hotărâre judecătorească definitivă” și de aceea instanțele de contencios administrativ au interpretat-o în mod constant prin raportare la dispozițiile Codului de procedură civilă, care au prevederi exprese în acest sens. Interpretarea s-a bazat pe art. 28 alin. (1) din Legea nr. 554/2004, potrivit căruia „Dispozițiile prezentei legi se completează cu prevederile Codului civil și cu cele ale Codului de procedură civilă, în măsura în care nu sunt incompatibile cu specificul raporturilor de putere dintre autoritățile publice, pe de o parte, și persoanele vătămate în drepturile sau interesele lor legitime, pe de altă parte”.

56. Divergența de jurisprudență s-a produs în acest punct. Unele instanțe au interpretat noțiunea de „hotărâre judecătorească definitivă” prin raportare la vechiul Cod de procedură civilă (1865), iar altele la noul Cod de procedură civilă (2010).

57. Aceste din urmă instanțe au interpretat și aplicat corect legea.

58. Astfel, așa cum s-a arătat, modificarea art. 7 alin. (4) din Ordonanța Guvernului nr. 105/1999 a fost adusă printr-o lege care a avut ca obiect principal de reglementare punerea în aplicare a noului Cod de procedură civilă, respectiv Legea nr. 76/2012.

59. Potrivit art. 1 din Legea nr. 76/2012, „Prezenta lege cuprinde dispozițiile pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, denumită în continuare *Codul de procedură civilă*, având ca principal obiect punerea de acord a legislației procesual civile existente cu prevederile acestuia, precum și soluționarea conflictului de legi rezultând din intrarea în vigoare a Codului de procedură civilă”, iar potrivit art. 2 din același act normativ, „Ori de câte ori legi speciale

sau complementare Codului de procedură civilă fac trimitere la «Codicele de procedură civilă» (sau «Codul de procedură civilă»), denumit în continuare *Codul de procedură civilă din 1865*, sau la dispoziții abrogate, modificate ori completate prin prezenta lege, trimiterea se consideră a fi făcută, atunci când este cazul, la dispozițiile corespunzătoare care le înlocuiesc”.

60. Așadar, intenția expresă a legiuitorului a fost „punerea de acord a legislației procesual civile existente” cu noul Cod de procedură civilă, conform art. 1 din Legea nr. 76/2012, iar trimiterea pe care o face art. 28 din Legea nr. 554/2004 la Codul de procedură civilă va trebui interpretată ca referindu-se la noul Cod de procedură civilă, conform art. 2 din Legea nr. 76/2012.

61. Or, potrivit art. 634 alin. (1) pct. 1 din Codul de procedură civilă (2010), „Sunt hotărâri definitive: hotărârile care nu sunt supuse apelului și nici recursului”.

62. În consecință, interpretând sistematic normele legale și ținând cont de intenția expresă a legiuitorului de a corela întreaga legislație procesual civilă cu prevederile noului Cod de procedură civilă, concluzia care se impune este aceea că dispozițiile art. 7 alin. (4) din Ordonanța Guvernului nr. 105/1999 se interpretează în sensul că hotărârile judecătorești pronunțate în cauzele având ca obiect contestații împotriva hotărârilor pronunțate de comisiile din cadrul caselor județene de pensii sau din cadrul Casei de Pensii a Municipiului București nu sunt supuse recursului, hotărârea judecătorească pronunțată în primă instanță având caracter definitiv.

63. Concluzia este în consens cu jurisprudența Curții Constituționale (așa cum s-a arătat la pct. VII), cu dispozițiile Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (CEDO) și a protocoalelor sale adiționale. Într-adevăr, liberul acces la justiție este garantat prin posibilitatea conferită titularilor drepturilor prevăzute de Ordonanța Guvernului nr. 105/1999 de a se adresa tribunalului, iar dublul grad de jurisdicție nu este obligatoriu în materia contenciosului administrativ, fiind garantat de art. 2 din Protocolul nr. 2 la CEDO, cu anumite limitări, doar în materie penală.

64. Pentru considerentele arătate, în temeiul art. 517 alin. (1) cu referire la art. 514 din Codul de procedură civilă,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Admite recursul în interesul legii formulat de Avocatul Poporului și, în consecință, stabilește următoarele:

Dispozițiile art. 7 alin. (4) din Ordonanța Guvernului nr. 105/1999 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate de către regimurile instaurate în România cu începere de la 6 septembrie 1940 până la 6 martie 1945 din motive etnice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 189/2000, cu modificările și completările ulterioare, se interpretează în sensul că hotărârile judecătorești pronunțate în cauzele având ca obiect contestații împotriva hotărârilor pronunțate de comisiile din cadrul caselor județene de pensii sau din cadrul Casei de Pensii a Municipiului București nu sunt supuse recursului, hotărârea judecătorească pronunțată în primă instanță având caracter definitiv.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 517 alin. (4) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 20 martie 2017.

VICEPREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
GABRIELA ELENA BOGASIU

Magistrat-asistent,
Aurel Segărceanu

ACTE ALE CURȚII EUROPENE A DREPTURILOR OMULUI

CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI
SECȚIA A PATRA

HOTĂRÂREA

din 6 octombrie 2016

În Cauza Bartok și alții împotriva României

(Cererea nr. 17.282/09 și alte două cereri — a se vedea lista anexată)

Strasbourg

Prezenta hotărâre este definitivă, dar poate suferi modificări de formă.

În Cauza Bartok și alții împotriva României,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a patra), reunită într-un comitet compus din: Vincent A. De Gaetano, președinte, Egidijus Kūris, Gabriele Kucsko-Stadlmayer, judecători, și Hasan Bakırcı, grefier de secție, după ce a deliberat în camera de consiliu la 15 septembrie 2016, pronunță prezenta hotărâre, adoptată la aceeași dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află mai multe cereri îndreptate împotriva României și introduse la Curte în temeiul art. 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (*Convenția*) la datele indicate în tabelul anexat.

2. Cererile au fost comunicate Guvernului României (*Guvernul*).

ÎN FAPT

3. Lista reclamanților și detaliile relevante ale cererilor sunt prezentate în tabelul anexat.

4. Reclamanții s-au plâns de durata excesivă a procesului penal.

ÎN DREPT**I. Cu privire la conexarea cererilor**

5. Având în vedere obiectul similar al cererilor, Curtea consideră oportună soluționarea acestora printr-o singură hotărâre.

II. Cu privire la pretinsa încălcare a art. 6 § 1 din Convenție

6. Reclamanții s-au plâns că durata procesului penal în cauză a fost incompatibilă cu cerința „termenului rezonabil”. Aceștia s-au întemeiat pe art. 6 § 1 din Convenție, redactat după cum urmează:

Art. 6 § 1

„Orice persoană are dreptul la judecarea [...] într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță [...], care va hotărî [...] asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.”

7. Curtea reiterează că, în ceea ce privește caracterul rezonabil al duratei procedurii, acesta trebuie evaluat în lumina circumstanțelor cauzei și cu referire la următoarele criterii: complexitatea cauzei, comportamentul reclamanților și al

autorităților competente, precum și importanța litigiului pentru reclamanți [a se vedea, printre multe altele, *Pélissier și Sassi împotriva Franței* (MC), nr. 25.444/94, pct. 67, CEDO 1999-II, și *Frydlender împotriva Franței* (MC), nr. 30.979/96, pct. 43, CEDO 2000-VII].

8. În hotărârea de principiu din Cauza *Vlad și alții împotriva României*, nr. 40.756/06, 41.508/07 și 50.806/07, 26 noiembrie 2013, Curtea a constatat deja o încălcare în privința unor aspecte similare cu cele din prezenta cauză.

9. După ce a examinat toate probele prezentate, Curtea nu a identificat niciun fapt sau argument care să o poată conduce la o altă concluzie cu privire la admisibilitatea și la fondul acestor capete de cerere. Având în vedere jurisprudența sa în materie, Curtea consideră că în prezenta cauză durata procedurii a fost excesivă și nu a îndeplinit cerința „termenului rezonabil”.

10. Prin urmare, aceste capete de cerere sunt admisibile și relevă o încălcare a art. 6 § 1 din Convenție.

III. Cu privire la aplicarea art. 41 din Convenție

11. Art. 41 din Convenție prevede:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă.”

12. Având în vedere documentele de la dosar și în conformitate cu jurisprudența sa, Curtea consideră că este rezonabil să acorde sumele indicate în tabelul anexat.

13. Curtea consideră necesar ca rata dobânzilor moratorii să se întemeieze pe rata dobânzii facilității de împrumut marginal, practică de Banca Centrală Europeană, majorată cu trei puncte procentuale.

PENTRU ACESTE MOTIVE,

În unanimitate,

CURTEA:

1. decide să conexeze cererile;
2. declară cererile admisibile;
3. hotărăște că în aceste cereri a avut loc o încălcare a art. 6 § 1 din Convenție referitoare la durata excesivă a procesului penal;
4. hotărăște
  - a) că statul pârât trebuie să plătească reclamanților, în termen de 3 luni, sumele indicate în tabelul anexat, care trebuie convertite în moneda statului pârât la rata de schimb aplicabilă la data plății;

b) că, de la expirarea termenului menționat și până la efectuarea plății, aceste sume trebuie majorate cu o dobândă simplă, la o rată egală cu rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană, aplicabilă pe parcursul perioadei de neplată și majorată cu trei puncte procentuale.

Redactată în limba engleză, apoi comunicată în scris, la 6 octombrie 2016, în temeiul art. 77 § 2 și art. 77 § 3 din Regulamentul Curții.

PREȘEDINTE
VINCENT A. DE GAETANO

Grefier,
Hasan Bakırcı

ANEXĂ

**Lista cererilor depuse care cuprind plângeri în temeiul art. 6 § 1 din Convenție
(durata excesivă a procesului penal)**

Nr.	Nr. cererii și data introducerii	Numele reclamantului/reclamantei Data nașterii	Numele reprezentantului și locul	Debutul procedurii	Finalizarea procedurii	Durata totală Grade de jurisdicție	Suma acordată cu titlu de prejudiciu moral per reclamant(ă) (în euro) ¹
1.	17.282/09 19.03.2009	Pavel Bartok 19.11.1955	Werner Krempels Freiburg	19.03.1999	16.09.2008	9 ani și 6 luni Două grade de jurisdicție	2.400
2.	38.319/14 7.05.2014	Vasile Botomei 7.01.1964		21.04.2006	20.11.2013	7 ani și 7 luni Două grade de jurisdicție	1.500
3.	45.632/14 5.06.2014	Constanța-Georgeta Vaida 22.02.1935 Maria-Cristina Vaida 29.10.1959	Nicoleta Tatiana Popescu București	15.04.2004	14.11.2013	9 ani și 7 luni Două grade de jurisdicție	3.000

¹ Plus orice sumă ce poate fi datorată reclamantilor.

EDITOR: GUVERNUL ROMÂNIEI

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro
Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.70, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72
Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

